

Memo

Aan:	Gemeenteraad Oude IJsselstreek
Cc:	
Van:	College B&W
Datum	15 juni 2021
Zaaknummer:	260232
Onderwerp:	Meicirculaire 2021

1. Inleiding

De meicirculaire 2021 is gepubliceerd naar aanleiding van de Voorjaarsnota van het Rijk. Aanvankelijk zou in de meicirculaire 2021 de herijking van het gemeentefonds zijn verwerkt, deze is echter een jaar uitgesteld. Voor de gemeente Oude IJsselstreek ziet de meicirculaire 2021 er voor alle jaren positief uit. In 2021 wordt dit voornamelijk veroorzaakt door de incidentele compensatie van de extra kosten jeugdzorg. Na het uitkomen van de Meicirculaire 2021 is bekend geworden dat voor 2022 hiervoor € 1,3 miljard beschikbaar komt. Vanaf 2022 zijn ook de loon- en prijsindex meegenomen, die de kostenstijgingen in onze begroting moeten opvangen.

2. Effecten meicirculaire 2021

De effecten van de meicirculaire 2021 zetten we af tegen de maartbrief 2021. De maartbrief 2021 is de laatste wijziging van het gemeentefonds en de Voorjaarsnota 2022 zijn op deze cijfers gebaseerd. Daarbij moet vermeld worden dat er een nieuw jaar wordt toegevoegd, 2025. In onze administratie geldt 2024 = 2025. Zie hieronder de effecten van de meicirculaire 2021:

	2021	2022	2023	2024	2025
Verschil in totale uitkomst van de circulaire (x 1.000)					
Totaal A.U. volgens Meicirculaire 2021	68.371	66.757	66.458	66.364	66.799
Totaal A.U. volgens Maartbrief 2021	66.910	65.326	65.418	65.667	65.667
Verschil :	1.461	1.431	1.040	698	1.133
Meicirculaire 2021					
<i>w.v. ten gunste / ten laste van A.U. overig</i>	249	1.168	999	829	1.166
<i>w.v. ten gunste / ten laste van A.U. sociaal domein</i>	1.189	263	41	-132	-34
<i>2.1. w.v. ten gunste / ten laste van A.U. corona compensatie overig</i>	14	-	-	-	-
<i>2.2. w.v. ten gunste / ten laste van A.U. corona compensatie SD</i>	10	-	-	-	-

Toelichting op de afwijkingen

Als eerste worden de afwijkingen die los staan van de corona-gerelateerde effecten toegelicht. Deze laatste komen onder het kopje corona-gerelateerde effecten aan bod.

2.1 Algemene effecten (exclusief corona-gerelateerde effecten)

2a. Algemene uitkering overig

De wijzigingen in de algemene uitkering overig (met uitzondering van corona en sociaal domein) zijn als volgt te specificeren:

Meicirculaire 2021 - Maartbrief 2021	2021	2022	2023	2024	2025
Algemene uitkering	*bedragen x 1.000				
Ontwikkeling algemene uitkering	225	456	301	134	480
Loon en prijsindex	-	523	520	522	523
Uitkering BCF plafond	-36	165	165	165	165
Decentralisatie-/integratie uitkering overige					
Kerkenvisies (DU)	50				
Bommenregeling (DU)	10				
Versterking veiligheidsdiensten (DU)					-5
Inburgering (IU)	-	24	13	8	3
Totaal	249	1.168	999	829	1.166
Geoormerkte bedragen	-83	-697	-696	-707	-717
Effect op begrotingssaldo	166	471	303	122	449

Toelichting belangrijkste verschillen

De bedragen van de algemene uitkering zijn vrij besteedbaar en hebben effect op het saldo van de gemeente Oude IJsselstreek. In de geoormerkte bedragen zijn opgenomen de jaarlijkse indexering, specifieke taakmutaties voor de Wet Open Overheid en de Anti discriminatievoorziening en de decentralisatie- en integratie uitkeringen.

Ontwikkeling algemene uitkering:

In de ontwikkeling algemene uitkering zitten ontwikkelingen van het accres, ontwikkelingen van de uitkeringsfactor, taakmutaties en hoeveelheidsverschillen. Samen hebben deze een positief effect op de uitkering ten opzichte van de maartbrief 2021. Dit positieve effect wordt veroorzaakt door de ontwikkeling van de uitkeringsfactor. Het dalende aantal inwoners, jongeren en bijstandontvangers op landelijk niveau zijn hier de oorzaak van. Het te verdelen bedrag wordt over lagere aantallen verdeeld. De uitkeringsfactor gaat hierdoor omhoog.

Wij en het Rijk passen bij de berekening van de meicirculaire 2021 de hoeveelheden aan naar actuelere cijfers. Dit zorgt voor een negatief effect van de algemene uitkering bij de gemeente Oude IJsselstreek. Het aantal bijstandontvangers en de stijging van de OZB waarden hebben hier het grootste effect op. Uiteindelijk kan dit opgevangen worden door de hierboven genoemde ontwikkeling van de uitkeringsfactor.

Taakmutaties:

- Wet Open Overheid: In de algemene uitkering is een bedrag opgenomen als taakmutatie om de Wet Open Overheid uit te voeren. De Wet Open Overheid is een initiatiefwet uit de Tweede Kamer om de gehele overheid toegankelijker en transparanter te maken. Gemeenten ontvangen hiervoor een structureel en incidenteel bedrag. Het structurele bedrag is in 2022 € 53.000 en loopt jaarlijks op. Het incidentele bedrag is van 2022 t/m 2026 ruim € 63.000.
- Antidiscriminatievoorziening: Verder is een bedrag opgenomen voor de versterking van de gemeentelijke anti discriminatievoorziening, vanaf 2021 ruim € 15.000 per jaar.

De afwijking in 2025 is hoger dan in andere jaren, dit komt doordat 2025 het nieuw toegevoegde jaar is en de cijfers worden vergeleken met 2024.

Loon en prijsindex:

Voor het algemene deel van de algemene uitkering is vanaf 2022 een bedrag van ruim € 520.000 opgenomen om de loon- en prijsstijgingen op te vangen in de begroting. Dit bedrag zullen wij hiervoor oormerken.

Uitkering BCF plafond:

Er is een plafond opgenomen voor het BTW compensatiefonds. Als het plafond niet wordt bereikt, dan wordt het restant uitgekeerd aan de gemeenten via de algemene uitkering. In 2020 is het plafond niet bereikt en wordt het restant in 2021 uitgekeerd. Omdat in september al een voorschot is ontvangen, is het restant lager dan dat we begroot hadden in 2021. Voor 2022 en verder wordt geadviseerd een vergelijkbaar bedrag als in 2020 op te nemen. Deze is hoger dan we begroot hebben, vandaar een positieve bijstelling.

Decentralisatie en integratie-uitkeringen:

De uitkering voor kerkenvisies en bommenregeling is op basis van een aanvraag. De invoering van de nieuwe inburgeringswet wordt met een half jaar uitgesteld. Verder wordt er voor inburgering komende jaren een extra bedrag toegevoegd voor een bredere groep asielmigranten. De bedragen van deze uitkeringen worden geormerkt voor het bestemde doel.

2b. Effecten Sociaal domein (algemeen)

De effecten op het sociaal domein betreffen de wijzigingen algemeen, dus zonder de corona-maatregelen en het overige deel.

Meicirculaire 2021 - Maartbrief 2021		2021	2022	2023	2024	2025
Sociaal domein		*bedragen x 1.000				
Decentralisatie WMO		65	133	57	-1	45
Integratie WMO 2007 (WMO HH)		-35	7	-43	-81	49
Decentralisatie Jeugd		858	45	-33	-95	-71
Decentralisatie participatie		13	19	11	6	10
	subtotaal	901	204	-8	-171	33
	waarvan geormerkt voor indexering	-	-261	-261	-261	-261
Integratie-uitkeringen						
Voogdij 18+		33	-160	-160	-160	-160
Participatie klassiek		231	213	204	193	88
Decentralisatie-/integratie uitkering overige						
Maatschappelijke begeleiding		24				
Armoedebestrijding kinderen		-	5	5	5	5
	Totaal	1.189	263	41	-132	-34
	Geormerkte bedragen indexering		-261	-261	-261	-261
	Effect op begroting sociaal domein	1.189	2	-220	-393	-295

Toelichting belangrijkste verschillen:

De budgetten van het sociaal domein zijn apart opgenomen in de begroting van de gemeente Oude IJsselstreek. Deze bedragen hebben niet direct invloed op het saldo, maar worden verrekend met de budgetten sociaal domein.

Binnen de WMO, Jeugd en Participatie worden de mutaties voornamelijk veroorzaakt door accresontwikkeling en hoeveelheidsverschillen. Voor indexering binnen het sociaal domein is een bedrag van € 261.000 voor berekend. Deze zijn in de bedragen voor WMO, jeugd en participatie verwerkt.

Mutaties die niet door een van hiervoor genoemde redenen worden veroorzaakt, worden hieronder toegelicht.

Decentralisatie Jeugd

Het Rijk heeft voor 2021 € 613 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de acute problematiek in de jeugdzorg. Hiervan wordt € 120 miljoen verdeeld via specifieke uitkeringen en € 493 miljoen via de algemene uitkering. Deze € 493 miljoen is te categoriseren in drie onderdelen: verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek, POH jeugd GGZ en wachttijden specialistische jeugdzorg. De gemeente Oude IJsselstreek ontvangt hiervoor de volgende bedragen (afgerond):

- Verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek € 468.000
- POH jeugd GGZ € 21.000
- Wachttijden specialistische jeugdzorg € 411.000

Na het uitkomen van de meicirculaire 2021 heeft het Rijk besloten om voor 2022 € 1,3 miljard beschikbaar te stellen voor de acute jeugdzorgproblematiek. Over de verdeling hiervan zal komende weken meer duidelijkheid worden verschaft. Het Rijk gaat met de VNG hierover in gesprek. Voor 2023 en verder wordt besluitvorming overgelaten aan het nieuwe kabinet.

Voogdij 18+

Per 2022 gaan we bij de Voogdij 18+ naar een nieuw verdeelstelsel, het nieuwe woonplaatsbeginsel: de voogdijregeling wordt afgeschaft en de gemeente wordt verantwoordelijk voor de kinderen uit de eigen gemeente. Door deze wijziging ontvangen wij € 160.000 minder uitkering hiervoor.

Participatie klassiek

Voor het onderdeel participatie wijzigen de bedragen per gemeente in de eerste plaats door actualisatie van de verdeling van de WSW-middelen. Deze is gebaseerd op de gerealiseerde omvang van de sociale werkplaatspopulatie (gemeten in standaardeenheden (SE) per betalende gemeente). De Wsw-verdeling vanaf 2021 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal SE in 2020 en de blijfkansen voor de jaren 2021 en verder.

Maatschappelijke begeleiding statushouders

Conform artikel 18 van de Wet inburgering voorziet het college van burgemeesters en wethouders in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Hiervoor ontvangt elke gemeente € 2.370 per statushouder die dat jaar in de gemeente is gehuisvest op een bepaalde peildatum. Hiervoor ontvangen wij in 2021 € 23.700. Voor statushouders die al langer in de Oude IJsselstreek gehuisvest zijn, hebben wij eerder een bedrag ontvangen.

3. Corona-gerelateerde effecten

De meicirculaire 2021 bevat weinig coronacompensaties. De meeste coronacompensaties zijn al verwerkt in de maartbrief 2021 of lopen via een specifieke uitkering. Er is door het Rijk al wel een vooraankondiging gedaan voor de komende compensaties voor corona. Vertaling vindt plaats in de september- of decembercirculaire 2021. Het gaat om de volgende bedragen, op macroniveau:

- Lokale cultuur en buurt- en clubhuizen, € 60 miljoen
- Regionale en lokale cultuur, € 51,5 miljoen. Betreft instandhouding infrastructuur alsmede inkomstenderving als gevolg van kwijtschelding huren
- Afrekening inkomstenderving 2020,
- Meerkosten WMO en Jeugdwet, € 141 miljoen.

Voor wat betreft de meicirculaire 2021 zijn de volgende compensaties als gevolg van corona verwerkt.

Meicirculaire 2021 - Maartbrief 2021		2021	2022	2023	2024	2025
Corona compensatie algemene deel		*bedragen x 1.000				
Heroriëntatie zelfstandigen		14				
Corona compensatie sociaal domein						
Jeugd aan zet		10				
Totaal		24	-	-	-	-
Geoormerkte bedragen		-14				
Effect op begroting sociaal domein		10	-	-	-	-

3a. Corona compensatie in de algemene uitkering (overige deel)

Heroriëntatie zelfstandigen

Bij de aankondiging van het tweede steun- en herstelpakket is aangegeven dat gemeenten vanaf 1 januari 2021 ondersteuning bieden aan zelfstandig ondernemers die zich willen heroriënteren. Dit kan grotendeels vanuit de extra impulsen en extra budgetten voor crisisdienstverlening worden betaald. Voor aanvullend maatwerk voor zelfstandig ondernemers is in 2021 incidenteel een bedrag van € 6,39 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. Voor de gemeente Oude IJsselstreek is dit € 13.847.

3b. Corona compensatie sociaal domein

Jeugd aan zet

Een bedrag voor Jeugd aan zet konden door de gemeenten aangevraagd worden om een programma en/of activiteiten te ontwikkelen voor jeugd en jongeren in coronatijd. Hiervoor wordt een bedrag van € 10.000 ontvangen die ingezet wordt die ingezet wordt door 0315 XXL, jongerenwerk en de buurtsportcoaches.

4. Risico's en verwachtingen

Herijking gemeentefonds

De fondsbeheerders hebben op 2 februari 2021 de voorlopige resultaten van het nieuwe verdeelstelsel bekend gemaakt. 200 gemeenten gingen er vooruit, 150 gemeenten op achteruit. Tegelijk is de Raad voor het Openbaar Bestuur om advies gevraagd. Die heeft 26 maart 2021 een tussenbericht met kritische vragen en opmerkingen uitgebracht. Het ging onder andere over de uitlegbaarheid van de herverdeeleffecten, met name in het sociaal domein. Dat was voor de fondsbeheerders aanleiding het voorstel opnieuw te bezien. Onder andere wordt een maatstaf vervangen voor het verklaren van gemeentelijke kosten door de gezondheidssituatie van de inwoners.

Begin juli wordt een aangepast voorstel verwacht, waarbij tevens een actualisatie is voorzien van het kostenniveau 2017 naar 2019. Na ontvangst en weging van het definitieve advies van de ROB start de VNG-consultatie bij gemeenten. Op 8 juli vindt er een bestuurlijke bijeenkomst plaats. Een nieuw kabinet zal een besluit moeten nemen over het nieuwe verdeelstelsel. Inwerkingtreding is voorzien per 1-1-2023. De publicatie van definitieve resultaten is uiterlijk in de meicirculaire 2022.